

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců Mgr. Petra Pospíšila a JUDr. Faisala Husseiniho, Ph.D., ve věci

žalobce: **Balbínova poetická strana, IČ: 26587840**
sídlem Balbínova 323/6, 120 00 Praha
zastoupen advokátem JUDr. Jiřím Solilem
sídlem Jakubská 647/2, Praha 1

proti

žalovanému: **Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí**
sídlem Kounicova 688/26, Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 2. 2018, č. j. UDH-SPR-Z-9/2017-5

takto:

- I. Rozhodnutí Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí ze dne 8. 2. 2018, č. j. UDH-SPR-Z-9/2017-5, se ve výrocích I., II. a III. zrušuje a věc se v tomto rozsahu vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen za platit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 11 228 Kč ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho advokáta JUDr. Jiřího Solila

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se domáhal zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí ve výrocích I., II. a III. Žalovaný ve výroku I. napadeného rozhodnutí uznal žalobce vinným ze spáchání

přestupku podle § 19j odst. 2 písm. c) zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích (dále jen „zákon o politických stranách“), kterého se dopustil tím, že v době od 1. 1. 2017 do 31. 7. 2017 v rozporu s § 17b odst. 3 zákona o politických stranách neoznámil žalovanému adresu internetové stránky, na které je zpřístupněn přehled platebních transakcí na zvláštním účtu zřizovaném na základě § 17a odst. 3 zákona o politických stranách.

2. Za tento přestupek uložil žalovaný výrokem II. pokutu ve výši 5 500 Kč podle § 19j odst. 3 zákona o politických stranách a podle § 35 písm. b) a § 46 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Výrokem III. uložil žalobci povinnost uhradit náklady správního řízení ve výši 1 000 Kč. Výrokem IV. napadeného rozhodnutí žalovaný zastavil řízení ve věci přestupku podle § 19j odst. 2 písm. b) zákona o politických stranách. Dospěl k závěru, že spáchání tohoto přestupku nebylo žalobci prokázáno.

II. Obsah žaloby

3. Žalobce shrnul svými slovy skutkový stav věci, zdůraznil, že je zcela bez finančních prostředků, nemůže tedy zřídit ani zvláštní bankovní účet, ani webové stránky. Není mu zřejmé, proč se řízení zastavilo, pokud se jedná o přestupek za nezaložení účtu, ale za neoznámení adresy internetové stránky, na které je zpřístupněn přehled platebních transakcí na zvláštním účtu, (který založen nebyl), byla uložena pokuta.
4. Dle žalobce je rozhodnutí nezákonné, neboť žalovaný vyložil § 19j odst. 2 zákona o politických stranách natolik extrémně a extenzivně, že tím porušil ústavně zaručené zásady předvídatelnosti, přezkoumatelnosti a nepřekvapivosti správních rozhodnutí.
5. Žalobce odkázal na znění § 19j odst. 2 písm. c), § 17a odst. 3 a § 17b odst. 3 zákona o politických stranách. Má za to, že zákon nestanovuje žalobci absolutní povinnost zřídit si zvláštní účet, ale ukládá jí pouze povinnost podle § 17a zákona o politických stranách. Ta se vztahuje pouze na politické strany a hnutí, které používají ke své činnosti finanční prostředky vyšší než 5000 Kč za rok. Žalobce nemůže být trestán za nezřízení zvláštního účtu v situaci, kdy nevládne žádnými finančními prostředky. Nemůže být sankcionován za nesplnění povinnosti, kterou mu zákon neukládá. Dle žalobce se § 17a odst. 3 zákona o politických stranách týká pouze politických stran a hnutí, které mají finanční prostředky.
6. Pokud žádný zvláštní účet neexistuje z důvodu neexistence finančních prostředků, nelze splnit povinnost podle § 17b odst. 3 zákona o politických stranách. Žádné ustanovení zákona neukládá žalobci povinnost oznamovat žalovanému neexistující zvláštní účet, ani ho zveřejňovat na internetových stránkách.
7. Žalobce má za to, že žalovaný může ukládat žalobci povinnosti pouze v rámci zákona. Zde se odvolává ústavního práva, vyplývajícího z čl. 2 odst. 3 a z čl. 2 odst. 2 LZPS.

III. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný ve vyjádření k žalobě shrnul skutkový stav věci a obsah žaloby. Uvedl, že § 17a odst. 1 zákona o politických stranách stanoví hranici 5 000 Kč toliko pro výdaje. Zvláštní účet je účtem příjmovým, na němž politické strany a hnutí vedou příspěvky ze státního rozpočtu, příjmy z darů a z jiných bezúplatných plnění. Pokud zákon hovoří o možnosti operovat s částkou do 5 000 Kč pouze ve vztahu k výdajům, lze z toho *a contrario* dovodit,

že příjmy mohou politické strany a politická hnutí realizovat pouze převodem, popř. vložení na účet.

9. Z celkového kontextu zákona o politických stranách plyne povinnost zřídit zvláštní účet i v případech, kdy politická strana či hnutí nedisponuje finančními prostředky. K takovému závěru je nutné dojít výkladem ustanovení § 17b zákona o politických stranách, které upravuje povinnost uvádět účel platební transakce, povinnost umožnit nahlížení do historie platebních transakcí zpětně za období posledních tří let a publikaci adresy internetové stránky, na které je zpřístupněn přehled transakcí, na internetových stránkách žalovaného. Tím je umožněna veřejná kontrola a posílen princip transparentnosti financování politických stran a politických hnutí.
10. Žalovaný dále vychází z § 18 odst. 5 zákona o politických stranách, podle něhož dar nebo jiné bezúplatné plnění, jehož výše nebo obvyklá cena přesahuje částku 1 000 Kč, může strana nebo hnutí přijmout pouze na základě písemné smlouvy. Z toho plyne, že u darů a jiných bezúplatných plnění v částce nižší než 1 000 Kč není třeba písemné smlouvy. Politické strany a hnutí tedy musí vytvořit podmínky pro to, aby jim mohly být poskytnuty dary či jiná bezúplatná plnění v souladu se zákonem.
11. Pokud by zákon předpokládal možnost přijmout dar na základě písemné smlouvy ve všech případech, bylo by možno akceptovat postup, že by politická strana mohla zřídit zvláštní účet podle § 17a odst. 2 písm. a) zákona o politických stranách teprve v okamžiku, kdy by konkrétní dárci skutečně hodlal darovat politické straně peněžní dar či jiné bezúplatné plnění. Za tímto účelem by s ní uzavřel darovací smlouvu a teprve poté by politická strana zřídila zvláštní účet a splnila související oznamovací povinnost vůči žalovanému podle § 17b odst. 3 zákona o politických stranách. Pokud však zákon výslovně předpokládá možnost darovat částku do výše 1 000 Kč bez předchozího uzavření písemné smlouvy (pouhou akceptací daru), je podle žalovaného namístě, aby všechny politické strany a politická hnutí zřídily minimálně zvláštní účet podle § 17a odst. 2 písm. a) zákona o politických stranách a splnily s tím související oznamovací povinnost vůči žalovanému podle § 17b odst. 3 zákona o politických stranách.
12. Na základě výše uvedeného žalovaný dovodil povinnost žalobce zřídit zvláštní účet a tím pádem i povinnost oznámit žalovanému adresu internetové stránky, na které je zpřístupněn přehled platebních transakcí na tomto účtu. Tím by měl být zajištěn požadavek na transparentnost financování politických stran a hnutí. Navrhl proto, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Replika žalobce

13. Žalobce opět svými slovy vyslovil svůj názor k vyjádření žalovaného. Označil je za zmatečné. Žalovaný se zřejmě spletl, u jakého skutku řízení zastavil a u jakého rozhodl o vině. Otázka, zda žalobce měl či neměl povinnost zřídit předmětný účet není předmětem žaloby. Žalobce poukázal na výroky napadeného rozhodnutí a jejich odůvodnění, konstatoval jejich rozpornost. Zejména zdůraznil, že žalovaný ve vyjádření uvádí, že politické strany a hnutí musí vytvořit podmínky pro přijímání darů. Fakticky tedy tvrdí, že žalobce musí dary přijímat. Žádný zákon však v České republice nikomu neukládá dar přijímat, žalobce k tomu vůli nemá. Proto ani nemůže být žalovaným nucen ke zřízení veřejného účtu, na kterém by dary přijímal.

V. Jednání před soudem a posouzení věci

14. Ve věci proběhlo dne 1. 7. 2020 jednání u Krajského soudu v Brně. Účastníci setrvali na svých dosavadních stanoviscích. Shodně poukázali na rozsudek zdejšího soudu ze dne 30. 1. 2020, č.j. 30A 52/2018-50. Žalovaný konstatoval, že si je tohoto rozsudku vědom, v řízení se žalobcem se snažil interpretovat předmětný zákon v dobré víře. Respektuje však fakt, že zákon může vyložit pouze soud. Pokud se bude jednat o opakovaně shodný výklad, bude ho žalovaný respektovat.
15. Soud přezkoumal rozhodnutí žalovaného v mezích uplatněných žalobních bodů. Zjistil, že rozhodnutí netrpí vadami, ke kterým by bylo nutno přihlédnout z úřední povinnosti. Důkazní návrhy žalobce jsou součástí správního spisu, proto jimi nebylo prováděno okazování (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117). Soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí žalovaného. Dospěl k závěru, že **žaloba je důvodná**. Zároveň konstatuje, že neměl důvod odchylovat se od právního názoru, který zdejší soud vyjádřil v rozsudku ze dne 30. 1. 2020, č.j. 30A 52/2018-50.
16. Ze správního spisu vyplývá, že žalovaný Výzvou ke splnění zákonných povinností ze dne 16. 6. 2017, č. j. UDH-205/2017, vyzval žalobce s odkazem na §17a odst. 2 písm. d) § 17b odst. 3 zákona o politických stranách ke sdělení čísla nebo jiného jedinečného identifikátoru účtu, na němž jsou vedeny finanční prostředky a k oznámení přesné adresy internetové stránky, na které je zpřístupněn přehled platebních transakcí na zvláštním účtu. Dle úředních záznamů žalovaného ze dne 1. 8. 2017 a 18. 8. 2017 žalobce požadované údaje nesdělil.
17. Žalovaný dne 6. 10. 2017 vydal Oznámení o zahájení společného řízení o přestupcích č.j. UDH-SPR-Z-9/2017-3, které žalobci doručil dne 16. 10. 2017.
18. Žalobce reagoval přípisem ze dne 18. 10. 2017. Uvedl, že nezaložil žádný účet o žádné banky, tedy ani zvláštní účet. Zároveň tedy ano nemohl žalovanému oznámit číslo tohoto účtu. Neměl dostatek hotovosti, aby složil minimální částku potřebnou k založení účtu, neboť stranické příspěvky činí ročně 25 Kč. Domníval se také, že mu vzhledem k §17a odst. 1 zákona o politických stranách povinnost zřídit zvláštní účet nevznikla, neboť nemá výdaje, které by převyšovaly částku 5 000 Kč.
19. Žalovaný následně rozhodl napadeným rozhodnutím, jak je výše uvedeno.
20. Předmětem projednávané věci je posouzení, zda žalobce měl povinnost podle § 17b odst. 3 zákona o politických stranách oznámit žalovanému adresu internetové stránky, na které je zpřístupněn přehled platebních transakcí na zvláštním účtu. Žalobce tvrdí, že tuto povinnost neměl, neboť mu vůbec nevznikla povinnost zřídit zvláštní účet dle § 17a odst. 3 zákona o politických stranách, jelikož nedisponuje dostatečnými finančními prostředky.
21. Žalobce byl v předmětném případě uznán vinným z přestupku podle § 19j odst. 2 písm. c) zákona o politických stranách, podle něhož *strana nebo hnutí se dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 17a nezřídí zvláštní účet nebo v rozporu s § 17b neoznámí adresu internetových stránek*.
22. Z § 17a odst. 1 zákona o politických stranách vyplývá, že *strany a hnutí a politické instituty používají ke své činnosti pouze finanční prostředky vedené na účtech u banky, platební instituce nebo instituce elektronických peněz nebo u pobočky zahraniční banky, platební instituce nebo instituce elektronických peněz na území České republiky. To neplatí, jde-li o výdaje nepřevyšující*

částku 5 000 Kč; tyto výdaje lze hradit v hotovosti. Podle odstavce 2 uvedeného ustanovení strany a hnutí a politické instituty vedou oddělené účty pro a) příspěvky ze státního rozpočtu, příjmy z darů a jiných bezúplatných plnění, b) plnění vyplývající z pracovněprávního vztahu ke straně a hnutí a politickému institutu, c) financování volebních kampaní za podmínek stanovených volebními zákony, a d) ostatní příjmy a výdaje. Odstavec 3 pak uvádí, že finanční prostředky podle odstavce 2 písm. a) vedou strany a hnutí a politické instituty na zvláštním účtu umožňujícím bezplatný a nepřetržitý přístup třetích osob k zobrazování přehledu platebních transakcí na těchto účtech (dále jen "zvláštní účet").

23. Na § 17a odst. 2 písm. a) zákona o politických stranách navazuje ustanovení § 17b odst. 3 zákona o politických stranách, podle něhož *adresu internetové stránky, na které je zpřístupněn přehled platebních transakcí na zvláštním účtu, oznámí strany a hnutí a politické instituty Úřadu, který adresu zveřejní na svých internetových stránkách.*
24. Dle názoru žalovaného povinnost zřídit zvláštní účet a s tím související povinnost oznámit žalovanému adresu internetové stránky, kde je zveřejněn přehled transakcí na zvláštním účtu, vyplývá každé politické straně z ustanovení § 17a, § 17b a § 18 odst. 5 zákona o politických stranách.
25. Soud se tedy zabýval tím, zda citovaná ustanovení skutečně zakládají povinnost každé politické straně bez ohledu na to, jakými finančními částkami disponuje, zřídit zvláštní účet a následně jej oznámit žalovanému.
26. Ustanovení § 17a odst. 1 zákona o politických stranách ukládá politickým stranám, hnutím a institutům používat ke své činnosti pouze finanční prostředky vedené na účtech u banky, platební instituce nebo instituce elektronických peněz nebo u pobočky zahraniční banky, platební instituce nebo instituce elektronických peněz na území České republiky. Vyplývá z něj, že politické strany nemohou finanční prostředky přijímat a vydávat jiným způsobem, než prostřednictvím bankovních účtů. Výlučně u výdajů nepřevyšující částku 5 000 Kč mohou strany použít finanční prostředky v hotovosti (§ 17a odst. 1 věta druhá zákona o politických stranách). Je tedy zřejmé, že používá-li strana finanční prostředky ke své činnosti, musí tak činit způsobem uvedeným v § 17a odst. 1 zákona o politických stranách. Pokud však politická strana ke své činnosti finanční prostředky nad 5 000 Kč nepoužívá, neplyne jí podle soudu z § 17a odst. 1 zákona povinnost zřídit si zvláštní účet.
27. Povinnost zřídit zvláštní účet pro každou politickou stranu nelze dovodit ani z ustanovení § 17a odst. 3 zákona o politických stranách. Předmětné ustanovení hovoří o povinnosti vést na zvláštním účtu příspěvky ze státního rozpočtu, příjmy z darů a jiných bezúplatných plnění. Jinými slovy, má-li strana výše uvedené příjmy [§17a odst. 2 písm. a) zákona], je povinna je evidovat na zvláštním účtu umožňující bezplatný a nepřetržitý přístup třetích osob. Předmětný účet má sloužit veřejnosti ke kontrole nakládání s příjmy ze státního rozpočtu, z darů či jiných bezúplatných plnění. S touto povinností souvisí i povinnost zakotvená v § 17b odst. 1 zákona o politických stranách ukládající politické straně nebo jiné osobě žádající o provedení platební transakce ve prospěch nebo k tíži zvláštního účtu uvést účel platební transakce. Ani z povinnosti uvádět účel transakce ve prospěch či k tíži zvláštního účtu však nelze dovodit povinnost politické strany zřídit zvláštní účet v případě, že nedisponuje příspěvky ze státního rozpočtu, příjmy z darů ani z jiných bezúplatných plnění.
28. Ve vyjádření k žalobě žalovaný dále uváděl, že povinnost zřídit zvláštní účet vyplývá žalobci i z § 18 odst. 5 zákona o politických stranách, podle něhož *dar nebo jiné bezúplatné*

plnění, jehož výše nebo obvyklá cena přesahuje částku 1 000 Kč, může strana nebo hnutí přijmout pouze na základě písemné smlouvy. Soud souhlasí se žalovaným, že u darů a jiných bezúplatných plnění nepřesahujících částku 1 000 Kč není třeba sepsání písemné smlouvy. Pokud strany hodlají takové finanční dary přijmout, jsou povinny vytvořit podmínky pro to, aby jim mohly být dary (či jiná bezúplatná plnění) poskytnuty v souladu se zákonem, tj. připsáním na zvláštní účet. Nelze však opomíjet, že darování je podle § 2055 zákona č. 89/2012, občanského zákoníku, dvoustranným právním jednáním, jehož podstatnou náležitostí je kromě nabídky daru i souhlas obdarovaného. Není-li souhlas obdarovaného dán (např. z důvodu, že se politická strana rozhodne realizovat svoji činnost bez vložení jakýchkoli finančních prostředků, ale toliko za osobního přispění svých členů), nevyplývá politické straně z § 18 odst. 5 zákona o politických stranách povinnost zřídit zvláštní účet. Až v případě, že se politická strana rozhodne přijmout dar, bude povinna zřídit zvláštní účet podle § 17a odst. 2 písm. a) zákona o politických stranách a tento dar na něm evidovat.

29. Výkladu textu zákona lze tedy dle názoru soudu dovodit, že povinnost zřídit zvláštní účet se vztahuje jen na případy, kdy strana disponuje určitými finančními prostředky, které by byla povinna evidovat podle § 17a odst. 2 písm. a) zákona o politických stranách. Není-li politická strana povinna zřídit zvláštní účet podle § 17a zákona o politických stranách, nemá ani s tím související povinnost podle § 17b odst. 3 zákona sdělit Úřadu adresu internetové stránky, na které je zpřístupněn přehled platebních transakcí na tomto účtu.
30. Soud si je vědom, že ustanovení § 17a a 17b byly do zákona o politických stranách včleněny novelou provedenou zákonem č. 302/2016 Sb., kterým se mění zákon o politických stranách. Je rovněž nesporné, že cílem novely bylo zavedení transparentnější kontroly financování politických stran a politických hnutí, a to především v kontextu s finanční a věcnou podporou politických stran třetími osobami. Důvodová zpráva ve vztahu k zavedení nových povinností uvádí, že „[p]ovinné zřízení transparentního účtu neomezuje strany a hnutí v možnosti zřízení více transparentních účtů ani v přijímání plateb v hotovosti (zejména výběr členských příspěvků).“ Účelem transparentních účtů je kontrola příjmů stran a hnutí jak ze strany veřejnosti, tak ze strany orgánů veřejné moci. Tohoto cíle má být dosaženo právě obligatorním zřízením jednotného „místa“, kde mají politické strany a hnutí své finanční prostředky uchovávat (srov. KYSELA, J.; KOKEŠ, M. *Zákon o sdružování v politických stranách a politických hnutích: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017).
31. Z předmětné důvodové zprávy k zákonu č. 302/2016 Sb. by bylo možné dovodit, že úmyslem zákonodárce bylo uložit všem politickým stranám, hnutím a politickým institutům povinnost zřídit zvláštní účet (bez ohledu na to, zda disponují finančními prostředky či nikoliv), aby veřejnost mohla transparentně kontrolovat hospodaření každé politické strany, hnutí nebo politického institutu. Takto jednoznačně však uvedený smysl novelizace nebyl do textu zákona převzat. Nachází-li se soud v oblasti správního trestání a přezkoumává-li odpovědnost žalobce za přestupek podle § 19j odst. 2 písm. c) zákona o politických stranách, nemůže extenzivním výkladem opřeným o zamýšlený úmysl zákonodárce rozšířit povinnosti politických stran nad rámec textu zákona. Není-li v zákoně o politických stranách jednoznačně stanovena povinnost každé politické strany zřídit si zvláštní účet pro transparentní sledování jejího hospodaření, nelze takovou povinnost dovozovat „z kontextu zákona“, jak činí žalovaný. I v rámci správního trestání lze vycházet z čl. 39 Listiny základních práv a svobod (není žádného trestného činu bez

zákona), neboť i řízení o přestupcích je možno podřadit tzv. trestní větví článku 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (viz rozsudek ESLP *Engel proti Nizozemí* ze dne 8. 6. 1976, stížnosti č. 5100/71; 5101/71; 5102/71; 5354/72 a 5370/72, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 4. 2007, č. j. 4 As 10/2006-57). Pro vyvození odpovědnosti je nutné trvat na dostatečně přesné formulaci povinností, aby jejich porušení, jakož i potenciální správní trest, byly přiměřeně předvídatelné (*nullum crimen sine lege stricta*; viz například rozsudek ESLP *Kokkinakis proti Řecku* ze dne 25. 5. 1993, stížnost č. 14307/88). Požadavek na jasné a určité definování znaků přestupku plyne rovněž z principu právní jistoty. Subjekty si musí být předem vědomi, jaká protiprávní jednání jsou trestná, aby tomu mohli přizpůsobit své chování (viz PRÁŠKOVÁ, H. *Základy odpovědnosti za správní delikty*. V Praze: C. H. Beck, 2013).

32. Výše uvedený závěr soudu v podstatě odpovídá závěrům žalovaného, jež zaujal ve vztahu k povinnosti žalobce zřídit provozní účet. Výrokem IV. napadeného rozhodnutí, jak je již uvedeno, žalovaný zastavil řízení o přestupku podle § 19j odst. 2 písm. b) zákona o politických stranách. Konstatoval, že vzhledem k tomu, že žalobce nedisponoval ostatními příjmy a výdaji ve smyslu § 17a odst. 2 písm. d) zákona o politických stranách, resp. žalovanému se tuto skutečnosti nepodařilo zjistit, nevznikla žalobci povinnost zřídit provozní účet a s tím související povinnost podle § 17 odst. 4 zákona o politických stranách sdělit žalovanému číslo tohoto účtu. Z textu zákona nevyplývá žádný důvod, proč by uvedený závěr neměl platit i pro povinnost zřídit zvláštní účet a s ním související povinnost oznámit žalovanému adresu internetové stránky, na které je zpřístupněn přehled platebních transakcí na tomto účtu. Ani žalovaný v napadeném rozhodnutí žádnou takovou úvahu neučinil.
33. Obdobně lze nahlížet i na povinnost zřídit ostatní účty vyjmenované v § 17a odst. 2 zákona o politických stranách. Z uvedeného ustanovení nevyplývá, že by strany byly bezpodmínečně povinny zřídit všechny čtyři zde uvedené účty. Naopak je nutné dospět k závěru, že nemá-li strana, hnutí nebo politický institut žádné osoby v pracovněprávním vztahu a tedy povinnost plnění ve vztahu k takovým osobám, není rozumný důvod pro zřizování odděleného účtu podle § 17a odst. 2 písm. b) zákona o politických stranách. Totožný závěr lze učinit rovněž u účtů vedených pro účely financování volebních kampaní, které strany zřizují pouze v případě, kandidují-li ve volbách (srov. znění § 16a zákona 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, § 56b zákona č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, § 59a zákona č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu a o změně některých zákonů nebo § 24 zákona č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky a o změně některých zákonů). Přístup žalovaného, který na jedné straně povinnost zřídit provozní účet spojuje s příjmy a výdaji žalobce, ovšem na straně druhé bez jakéhokoli bližšího odůvodnění a vysvětlení rozdílného přístupu uvádí, že žalobce má povinnost zřídit zvláštní účet bez ohledu na to, zda disponuje příjmy podle § 17a odst. 2 písm. a) zákona o politických stranách, není konzistentní a popírá zásadu právní jistoty.
34. Na základě výše uvedeného soud uzavírá, že nedisponuje-li strana, hnutí či politický institut příjmy ve smyslu § 17a odst. 2 písm. a) zákona o politických stranách, nemá povinnost zřídit zvláštní účet podle § 17a odst. 3 zákona o politických stranách a s tím související informační povinnost podle § 17b odst. 3 zákona o politických stranách sdělit Úřadu adresu internetové stránky, na které je zpřístupněn přehled platebních transakcí na

zvláštním účtu. Žalovaný tedy v napadeném rozhodnutí pochybil, pokud povinnost vyplývající z § 17a zákona o politických stranách, za jejíž nesplnění lze uložit pokutu až do výše do 200 000 Kč [§ 19j odst. 2 písm. c)] či dokonce pozastavení činnosti strany a hnutí (§ 14 odst. 1), dovozoval z kontextu zákona či z úmyslu zákonodárce vyjádřeného v důvodové zprávě k zákonu. Přestupkem totiž nemůže být jednání, jehož znaky nejsou jasně popsány v zákoně (viz rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 4. 9. 2009, č. j. 5 Ca 331/2007-32, č. 1976/2010 Sb. NSS). Navíc ukládání sankcí politickým stranám za nedodržení povinností, které jasně neplynou z textu zákona, by mohlo nepřipustným způsobem omezit volnou soutěž politických stran (srov. čl. 5 Ústavy a čl. 22 Listiny základních práv a svobod).

VI. Závěr a náklady řízení

35. Soud shledal žalobu důvodnou, proto napadené rozhodnutí žalovaného ve výrocích I. až III. zrušil z důvodu nezákonnosti (§ 78 odst. 1 s. ř. s.) a věc mu v tomto rozsahu vrátil k dalšímu řízení. V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Posoudí, zda žalobce v rozhodném období disponoval příjmy ve smyslu § 17a odst. 2 písm. a) zákona o politických stranách, tedy zda měl povinnost zřídit zvláštní účet a s tím související informační povinnost.
36. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce dosáhl v řízení o žalobě plného úspěchu, a proto má právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Žalobci vznikly náklady řízení v souvislosti se zaplacením soudního poplatku 3 000 Kč a dále se zastoupením advokátem. Advokát převzal zastoupení v průběhu řízení. Žalobce požadoval náhradu za dva úkony právní služby, což odpovídá údajům ze soudního spisu, cestovné nepožadoval. Soud tedy náhradu za dva úkony právní služby – příprava a převzetí a účast u jednání. § 11 odst. 1 písm. a) a g) advokátního tarifu (převzetí a příprava zastoupení, účast u jednání). Odměna za tyto úkony byla určena dle § 7 bodu 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu, tedy $2 \times 3\,100$ Kč. Náhrada hotových výdajů byla podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu určena paušální částkou za jeden úkon právní služby, tedy 2×300 Kč. Celkem odměna a náhrada hotových výdajů činí 6 800 Kč. Jelikož je advokát žalobce plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna a náhrada hotových výdajů ve smyslu § 57 odst. 2 soudního řádu správního o částku odpovídající dani (21 %), kterou je povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle daňových předpisů, tedy o 1 428 Kč.
37. Celkem náklady řízení žalobce činí 11 228 Kč. K zaplacení jejich náhrady určil soud žalované přiměřenou lhůtu.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 1. července 2020

JUDr. Zuzana Bystřická v.r.
předsedkyně senátu